

## Teknik- og Miljøforvaltningen

Teknik- og Miljøforvaltningen har sendt udkast til 'Strategi for bynatur 2015-2025' i offentlig høring på [bliv hørt-portalen](#) med svarfrist d. 28. august 2015.

### Borgerdialog

Christianshavns Lokaludvalg har ført borgerdialog om sagen ved at foretage en spørgeskemaundersøgelse om bynatur og fortætning af byen gennem Christianshavns Borgerpanel. 300 borgere har deltaget i undersøgelsen, heraf er dog 19 ukomplette besvarelser.

På baggrund af undersøgelsen vil vi viderebringe følgende pointer:

- 21 procent af respondenterne oplever i høj grad Christianshavn som en grøn bydel. 64 % svarer, at de i nogen grad oplever Christianshavn, som en grøn bydel.
- 73 procent af respondenterne er meget tilfredse eller tilfredse med deres muligheder for at benytte grønne områder i deres nærområde. Ca. 8 % er utilfredse eller meget utilfredse.
- I kommentarfeltet nævner flere følgende pointer:
  - Mange kan godt lide at benytte områderne langs vandet og kanalerne, men adgangen til vandet kan forbedres. Det gælder både adgangen til bolværkerne, som visse steder er spærret af, muligheden for at komme ned til vandet og muligheden for at lægge til med fx kajaker eller mindre både.
  - Flere nævner, at de foretrækker mere ukontrollerede naturområder, frem for parkanlæg.
  - Mange bemærker, at der er mange muligheder for at gøre bydelen mere grøn, f.eks. ved at lave flere grønne tage, plante flere gadetræer og mere beplantning i gaderne.
  - Flere bryder sig ikke om at benytte området langs volden, da området opleves som utrygt pga. løse hunde, hjemløse og Christianias kunder.
  - Skrald og manglende pleje af de grønne områder, f.eks. langs volden, gør dem uattraktive.
  - Trafikstøj nævnes, som en hindring for, at man kan nyde de grønne områder på Christianshavn til fulde.
  - Flere nævner, at der mangler en egentlig park på Christianshavn, f.eks. i nærheden af Holmen.
  - Det uregulerede bådemiljø ved Erdkehlgraven opleves som skæmmende.

28-08-2015

Sagsnr.  
2015-0191574

Dokumentnr.  
2015-0191574-2



- Til spørgsmålet om, hvad der kunne forbedre respondentens oplevelse af Christianshavn som en grøn bydel, nævnes følgende muligheder hyppigst (i prioriteret rækkefølge):
  - Flere gadetræer
  - Grønne sti- og transportforbindelser uden motoriseret trafik
  - Flere blomster og buske på gader og pladser
  - Bedre vedligeholdelse og pleje af eksisterende parker og naturområder
  - Udvikling af ny parker og naturområder
  
- Flere uddyber i det efterfølgende spørgsmål, at følgende steder på Christianshavn kunne man forbedre/forøge det grønne miljø:
  - Volden (bedre naturpleje og renhold).
  - Refshaleøen (fx natur- eller parkområde samt byhaver)
  - Papirøen (fx bademuligheder)
  - Bodenholms Plads (mere grønt, fx træer)
  - Torvet (mere grønt, fx træer og blomsterkasser, og bedre renhold)
  - Prinsessegade (mere grønt og mindre trafik)
  - Langs havnefronten, v. Udenrigsministeriet, Nordea og Nordatlantens Brygge (mere grønt og sammenhængende stiforbindelse)
  - Christianshavns Skole (mere grønt, f.eks. blomster og buske)
  
- Til spørgsmålet om, hvorvidt respondenterne har idéer til, hvordan man kan skabe kendskab, engagement og ejerskab til bynaturen på Christianshavn foreslås blandt andet følgende:
  - Oprettelse af grønne grupper, der kan hjælpe med vedligeholdelse af grønne områder.
  - Guidede ture med en naturvejleder eller lokale guider.
  - Bedre formidling af nye grønne tiltag, f.eks. hvad der plantes hvor.
  - Gratis køkkenhaver/byhaver.
  - Skilte om fx dyreliv og planter.
  - Involvering af leje-, andels- og ejerforeninger samt skoler, institutioner og lokale foreninger.
  - Formidling gennem lokale medier.
  
- 20 procent af respondenterne svarer, at de gerne vil indgå i partnerskaber med kommunen om vedligehold, udvikling eller formidling af bynatur på Christianshavn. 41 procent svarer, at de måske vil. Af konkrete idéer foreslås blandt andet projekter om byhaver, etablering og vedligehold af f.eks. højbede, indsamling af skrald, formidling mv.
  
- 35 procent af respondenterne er enige i princippet om, at man bør fortætte dele af den eksisterende by, for dermed at skabe plads til, at byen kan holdes grøn og åben andre steder. 25,5 procent svarer ”hverken eller”, mens 35 procent er uenige eller meget uenige.

- Respondenterne mener samlet set, at grønne områder bør prioriteres højest i den fremtidige udvikling af Christianshavn. Dernæst kommer kultur- og idrætsfaciliteter, bolig og kommunale institutioner. Detailhandel, kontorer og industri skal prioriteres lavest.

Alle resultater og kommentarer kan ses i rapporten, der er vedlagt som bilag.

### **Lokaludvalgets holdning**

Det udsendte udkast til Bynatur i København indeholder en række spændende og nødvendige tiltag, når det gælder at få mere grønt i byen.

Lokaludvalget er orienteret om, at Miljøpunkt Indre By-Christianshavn med den aktuelle årsplan for det lokale miljøarbejde arbejder med flere af de nævnte tiltag, såsom klimatilpasning, grønne tage, facadebeplantning, by-træer og grønne gårde, og at de har en god kontakt til de lokale om netop disse emner.

#### *Bynatur i byudviklingen*

Vi mener, at der skal indtænkes mere grønt fra starten af processen ved nybyggeri. Derfor glæder det os, at Københavns Kommune vil arbejde hen imod, at der stilles krav til kvalitet og omfang af bynatur i lokalplanlægningen. Der skal kræves nogle mere konkrete retningslinjer, der indeholder en 'skal'- snarere end en 'kan'-formulering for nybyggeri, såsom de to store byudviklingsprojekter Nordhavn og Carlsberg. Når der er tale om anlæggelse af grønne tage, står der i den nuværende lokalplan for f.eks. Carlsberg at flade tage så vidt muligt begrønnes, og for Marmormolen står der at tage gerne må begrønnes. Det er vores opfattelse, at grønne tage samt anden beplantning ofte er med i de første planer for nybyggeri, men desværre typisk er noget af det første, der bliver skåret ned på, hvis budgettet ikke holder.

For at fremme anlæggelse af grønne tage i forbindelse med nybyggeri kan vi henvise til lovgivningen i andre lande i Europa f.eks. Tyskland, Holland, Frankrig og Schweiz, hvor økonomiske incitament, krav til grønne tage i bygningsreglementer samt krav om obligatorisk forgrønning er igangsat (<http://vegetatedroofs.dk/page17.html>).

I den anledning mener vi, at kommunen skal få tjekket op på, om nuværende lokalplaner ligefrem forhindrer, at der kan anlægges grønne tage i nogle områder.

Vi mener, at alle lokalplaner skal indeholde retningslinjer om, at flade tage skal være grønne og at begrønning af bygninger og forgrønning af områder skal være obligatorisk.

### *Bynatur på kommunale arealer*

Det er godt at læse, at Københavns Kommunes ambition er at gå forrest i arbejdet med at skabe bynatur på egne arealer. Det er vigtigt med et godt foregangsbillede. Det er også positivt at læse, at Københavns Kommune vil sikre, at der plantes flere træer i København, herunder gadetræer, samt skabe gode vækstvilkår for byens træer. Det er et område Miljøpunkt Indre By-Christianshavn har arbejdet meget med og brænder for at forbedre. Den samme interesse har vi mødt hos borgerne. Her kan refereres til vedhæftede rapport 'Flere by-træer til Københavnerne', hvor Miljøpunkt har samlet borgernes ønsker og forslag til flere træer i deres lokalområde (Indre By og på Christianshavn). Vi håber, at der denne gang er finansiering bag ordene fra Københavns Kommunes side, når det gælder plantning af flere by-træer.

Det kan være en dyr og besværlig proces at plante træer i byen, hvorfor det vil give mening at tænke lidt kreativt og overveje mulighederne inden et projekt igangsættes. Selvfølgelig skal der også plantes traditionelt, men på steder hvor træplantning truer med at vælte budgetterne, kan der måske tænkes i andre alternative løsninger i stedet for helt at lade være med at plante.

Vi vil også foreslå, at man indtænker mere grønt på byens åbne pladser, som godt kan virke en anelse grå og triste og med meget belægning af forskellig art. Disse pladser krydses ofte bare af forbipasserende på farten. Her er det oplagt at skabe rum for ophold og hygge. Et eksempel er den forholdsvis ny-anlagte Regnbuepladsen foran Miljøpunktets kontor. Her er der god mulighed for at skabe grønne opholdsrum.

En kommentar til Fakta-boksen: Det er vel ikke muligt allerede på nuværende tidspunkt, at sige, hvor meget Københavns Kommune bruger på at omdanne kommunens egne arealer i hele 2015?

### *Vejledning om Bynatur på Ikke-kommunale arealer*

Vi oplever stor interesse fra Københavns borgere, når det gælder byforgrønnelse. Dog er vores fornemmelse, at der på nogle områder mangler information om love, regler osv. Et eksempel herpå kan være, når man som borger ønsker at anlægge et grønt tag. Hvad er reglerne for grønne tage ved anlæggelse eller renovering af taget på boliger, skure osv.? Her ønsker vi, at man fra Københavns Kommunes side gør det mere overskueligt mht. til love, regler, ansøgning osv. for borgerne. Altså få udarbejdet en konkret vejledning for området – 'Sådan kommer du i gang'?

Et eksempel til sammenligning er folderen 'Sådan laver du en byhave' udgivet af Teknik- og Miljøforvaltningen ved Københavns Kommune.

For at lette processen for borgerne, kan kommunen undlade at kræve, at der skal søges om tilladelse til anlæg af grønt tag på mindre konstruktioner som skure, pavilloner osv.

Et andet eksempel kan være ved anlæggelse af facadebeplantning ud til offentlig vej. Hvad er reglerne på dette område? Har man f.eks. lov til at fjerne 3-4 brosten i en række for at plante en rose, og hvor langt ud fra facaden må man plante, hhv. hvor mange cm må planten inkl. grene gå ud fra facaden?

Manglende information kan afholde nogle borgere fra at gå i gang med byforgrønnelse. Altså er det vigtigt med mere lettilgængelig information til borgerne. Dette kunne formidles gennem lokalforankrede foreninger og organisationer såsom f.eks. lokaludvalgene og miljøpunkterne. Disse har et allerede eksisterende netværk til lokale borgere. Det samme er gældende, når I skriver, at det skal sikres, at bynaturens mange kvaliteter og funktioner bliver formidlet til borgerne med særlig fokus på børn og unge. Her kan Miljøpunkterne også kontaktes for samarbejde.

#### *Træer i byen*

Det er vigtigt for Københavns borgere, at så mange af byens træer bevares. Træerne renser vores luft og øger biodiversiteten i byen, og desuden er de smukke at se på. På samme måde, som man i andre lande (Tyskland og England) og kommuner (Frederiksberg) har regler for, hvornår man må fælde store træer, ønsker vi tilsvarende regler tilpasset København. For eksempel kan der laves en regel, som siger, at alle træer (offentlige og private) over f.eks. 25 år i Københavns kommune er fredet og må ikke fældes. Ellers skal det først forelægges det lokaludvalg, som træet står i, samt Borgerrepræsentationen.

#### *Byfortætning vs. bynatur*

Det er en del af Københavns Kommunes strategi, at man skal fortætte byen visse steder, særligt nær stationer, for så at kunne holde den grøn og åben andre steder. Den spørgeskemaundersøgelse, som vi har gennemført, tyder dog på, at der er mange forskellige holdninger til denne præmis for byens udvikling, ikke mindst når det kommer til den konkrete udpegning af steder, hvor byens skal fortættes, og hvor den skal holdes åben. Vi mener, at undersøgelsen understreger vigtigheden af, at borgerne fremover tages med i debatten om spørgsmål angående fortætning af den eksisterende by.

Christianshavns Lokaludvalg vedtog dette høringssvar i sit møde den 26. august 2015.

Med venlig hilsen

Poul Cohrt,  
formand